

Београд, маја 2022.године

Нетехнички резиме за РЦУО Пирот, Пирот

Клијент: ЕБРД и АФД

Израдили:	ENVICO д.о.о. Београд, Србија Seureca, Француска
Наслов:	Нетехнички резиме за РЦУО Пирот, Пирот
Клијент:	Европска банка за обнову и развој (ЕБРД) и Француска агенција за развој (АДФ)
Аутори:	Заштита животне средине: др Милица Каранац, Исак Марчетић, Милош Тишовић и Никола Огрењац Социјална питања: маст. Оливера Вуковић, др Слободан Цвејић и Тијана Вељковић
Осигурање и контрола квалитета (QA/QC):	Душан Недељковић
Верзија :	1.0
Статус:	Нацрт
Датум :	24. Мај 2022.

Садржај

Листа слика	iv
Скраћенице и акроними	v
1 УВОД.....	1
2 ОПИС ПРОЈЕКТА.....	3
3 КОНТЕКСТ	4
3.1 Историјат развоја и планирања Пројекта	4
3.2 Тренутно стање чинилаца животне средине и социјалних питања	4
4 ПОСТУПАК ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	7
4.1 Спроведени поступак процене утицаја на животну средину и јавне консултације 7	
4.2 Просторно планирање	7
5 САЖЕТИ ПРИКАЗ ПОТЕНЦИЈАЛНО ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА.....	8
5.1 Утицаји током фазе изградње	8
5.2 Утицаји током рада и одржавања постројења	9
5.3 Утицаји током затварања и стављања ван погона	11
5.4 Резидуални утицаји	12
5.5 Користи Пројекта.....	12
6 РЕЗИМЕ ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА ЗА УБЛАЖАВАЊЕ И УПРАВЉАЊЕ УТИЦИЈАМА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА.....	14
6.1 Фаза изградње.....	14
6.2 Фаза рада и одржавања.....	16
6.3 Фаза затварања и стављања ван погона	18
6.4 Резидуални утицаји по животну средину и социјална питања.....	18
7 МОНИТОРИНГ И НАДЗОР	20
7.1 Фаза изградње.....	20
7.2 Фаза рада и одржавања.....	21
7.3 Фаза затварања и стављање ван погона	21
8 КОМУНИКАЦИЈЕ	22

Листа слика

Слика 1 Макро локација Пројекта.....	2
--------------------------------------	---

Скраћенице и акроними

Срп.	Енг.	Опис
АФД	AFD	Француска агенција за развој/ French Development Agency
ЕБРД	EBRD	Европска банка за обнову и развој/ European Bank for Reconstruction and Development
ЕИА	EIA	Процена утицаја на животну средину/ Environmental Impact Assessment
ЕСАП	ESAP	Акциони план за заштиту животне средине и социјална питања/ Environmental and Social Action Plan
ЕСАР	ESAR	Извештај о процени утицаја на животну средину и социјална питања/ Environmental and Social Appraisal Report
ЕУ	/	Европска унија
БЗ	/	Безбедност и здравље
ISO	ISO	Међународна организација за стандардизацију/ International Organization for Standardization
БЗР	/	Безбедност и здравље на раду
ЈИП	/	Јединица за имплементацију пројекта
ЈСЛ	/	Јединица локалне самоуправе
ЛЗО	/	Лична заштитна опрема
ЗР	/	Захтевани резултат
ЈКП	/	Јавно комунално предузеће
РС	/	Република Србија
РЦУО	/	Регионални центар за управљање отпадом
SEP	SEP	План ангажовања заинтересованих страна/ Stakeholder Engagement Plan
ПЗ	/	Пројектни задатак
TSS	TSS	Укупне таложне материје/ Total sediment substances
УР	PR	Услови за реализацију/ Performance Requirements

1 УВОД

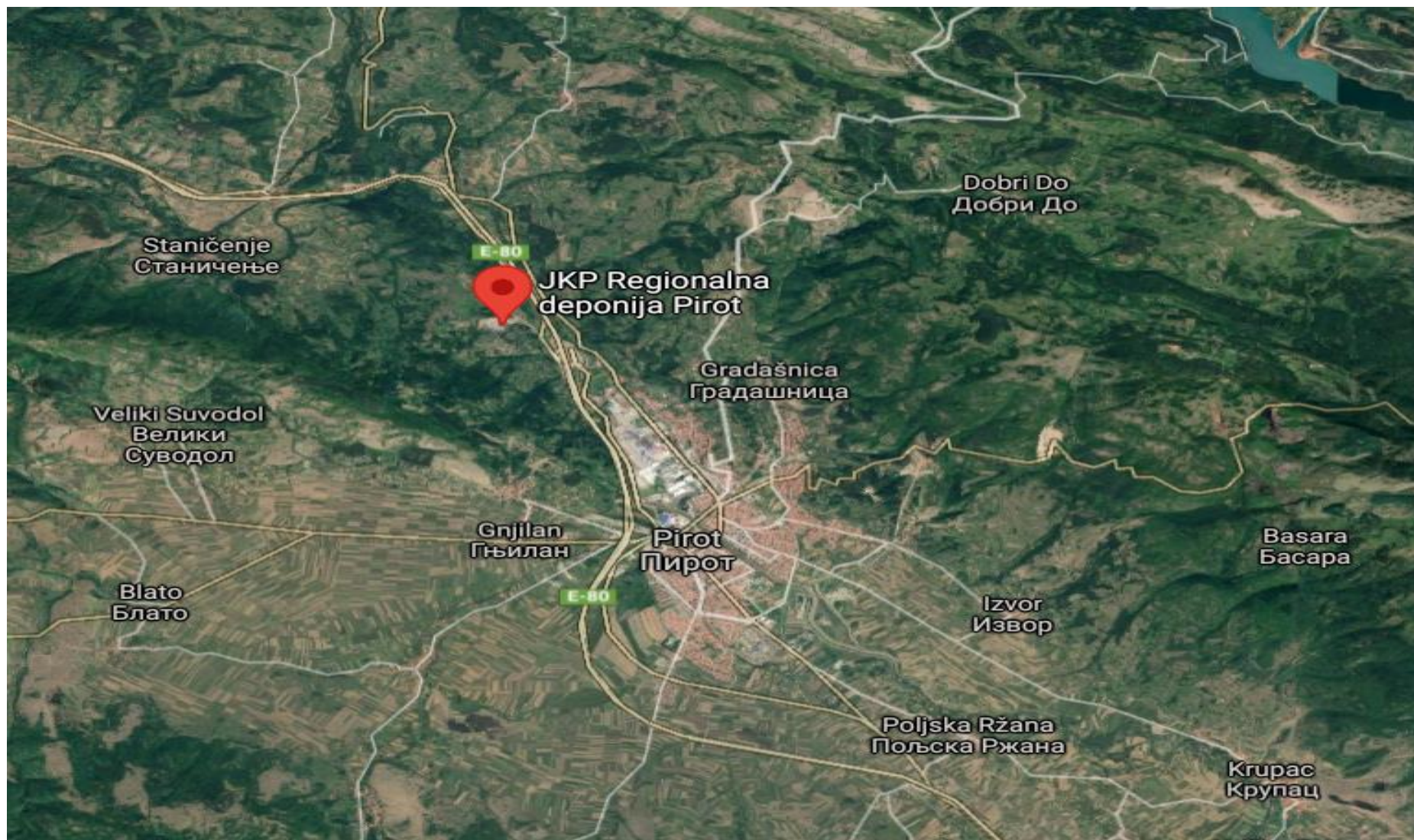
Европска банка за обнову и развој („ЕБРД“) и Француска развојна агенција („АФД“) („Банке“ или „Зајмодавци“) разматрају давање сувереног зајма до 100 милиона евра Републици Србији за финансирање веома важних побољшања у систему управљања комуналним чврстим отпадом у неколико секундарних градова у земљи, у која спадају и изградња нових објеката и набавка нове опреме за РЦУО Пирот („Пројекат“).

Пројекат треба да унапреди значајан део система за управљање отпадом у Србији, у складу са стандардима ЕУ и Националним програмом за управљање отпадом. Два града (Сремска Митровица и Пирот) покривају 9 општина и пружају услуге за преко 900.000 становника.

Циљ Пројекта је да се унапреди рад Регионалних центара кроз развој сакупљања и примарне сепарације отпада, набавку нове опреме и изградњу нових објеката, изградњу ћелија на депонијама и затварање искоришћених ћелија повећање капацитета за одлагање отпада, продужење животног века депонија, третман биоразградивог отпада, сакупљање и третман депонијског гаса, третман отпадних вода, итд. а све у складу са стандардима и захтевима ЕУ. Поред тога, спровођење Пројекта доведиће до смањења постојећих негативних утицаја и ризика по животну средину који проистичу из садашњих пракси, односно планираних инвестиција. Пројекат ће резултирати и затварањем бројних званичних несанитарних депонија/сметлишта широм ових Региона.

Регионални центар за управљање отпадом (РЦУО) Пирот налази се на југоистоку Србије. Чине га град Пирот и општине Бабушница, Димитровград и Бела Паланка (Слика 1).

РЦУО Пирот у функцији је од 2013.године, а обухвата и санитарну депонију. С обзиром на то да је подручје већ било под утицајем грађевинских радова и да РЦУО ради већ скоро 10 година, очекује се утицај Пројекта током изградње буде ограничен и привремен. Обезбеђење нових објеката треба да омогући мање утицаје током рада и свеукупно унапређење управљања отпадом у целом Региону. Стога се очекује да Пројекат на крају има позитиван утицај по опште стање животне средине на овом подручју, односно у Региону.

Слика 1 Макро локација Пројекта
(Извор: Google Earth)

2 ОПИС ПРОЈЕКТА

Регионални центар за управљање отпадом (РЦУО) Пирот чине 4 општине (Пирот, Бабушница, Димитровград и Бела Паланка). Ово регионално подручје већ има сопствени РЦУО Пирот у оквиру депоније (која је у функцији) и постројење за секундарну сепарацију отпада (у пробном раду).

Поред постојеће депоније за чврсти комунални отпад у оквиру Регионалног центра, планирана је и изградња следеће инфраструктуре за додатно управљање отпадом и третман:

- затварање ћелије 1,
- изградња ћелије 2,
- систем за сакупљање и третман биогаза,
- и објекат за компостирање.

Циљ Пројекта је да се унапреди рад Регионалног центра кроз развој сакупљања и примарне сепарације отпада путем набавке нових возила и контејнера, изградње нове ћелије за депонију и изградње објекта за компостирање и објекта за сакупљање и третман депонијског гаса.

Регионална шема управљања отпадом функционише тако што се чврсти отпад из ове четири општине транспортује директно до Регионалног центра за управљање отпадом, где се несортирани отпад одлаже на депонији.

3 КОНТЕКСТ

3.1 Историјат развоја и планирања Пројекта

Изградња депоније у Пироту почела је децембра 2008.године. Са пуним радом почело се јануара 2013. Према првобитној пројектној документацији, укупна запремина депоније износи 1.242.710 m³, подељена у три фазе. Планирани животни век депоније је 25 година.

Изградња објекта за секундарну сепарацију почела је 2019.године, а завршена је 2022.

Депонија Пирот опслужује 4 административне јединице које имају сопствена ЈКП, а то су град Пирот и општине Бабушница, Димитровград и Бела Паланка. Град Пирот и општине Бабушница, Димитровград и Бела Паланка потписале су међуопштински споразум о регионалној сарадњи за управљање чврстим комуналним отпадом дана 08.09.2011.године. На основу овог споразума, дана 18.11.2011.године основано је ЈКП Регионална депонија Пирот.

РЦУО Пирот израдио је идејни пројекат санације и рекултивације градског сметлишта у Пироту, који је добио сагласност МЗЖС (бр. 353-01-02878/2019-06, од 27.1.2020.године).

Пре затварања постојећих званичних несанитарних депонија у Региону, потребно је израдити пројектну документацију за затварање депонија (Бабушница, Димитровград и Бела Паланка) у складу са националном регулативом, стандардима ЕУ и добром праксом.

3.2 Тренутно стање чинилаца животне средине и социјалних питања

Квалитет ваздуха

За локацију Пројекта 4 пута годишње врши се редовни мониторинг квалитета ваздуха, а недавни резултати из 2021.године могу се користити као почетно стање за планирани пројекат.

У најновијем јавно доступном извештају о квалитету ваздуха из 2022.године, на мерном месту зграда Завода за јавно здравље Пирот, која се налази на удаљености од око 4,8 km од депоније, квалитет ваздуха класификован је као задовољавајући за параметре SO₂, NO_x, чађ и укупне таложне материје (TSS) са тешким металима (олово, кадмијум и цинк). Како се депонија налази ван насељеног подручја, непријатни мириси могу утицати на запослене на депонији или особе које се крећу у непосредној близини. Не постоји систем за третман емисија у ваздух.

Негативне последице ограничене су постављањем зеленог тампона око депоније. Улога овог зеленог тампона (листопадно и четинарско дрвеће или грмље) је да смањи буку и задржавање издувних гасова и прашине, као и да се смањи утицај непријатних мириса на животну средину.

Бука у животној средини

Према Извештају о мерењу буке у Пироту за 2021.годину, који је спровео Завод за јавно здравље из Пирота, ниво буке мерен је у периоду март-октобар 2021.године. Мерно

место које је најближе депонији је фабрика АД „Тигар“ – а налази се на око 3,2 km југоисточно од депоније. Релевантни нивои буке на овом мерном месту нису прелазили дозвољене нивое за индустријску зону у 2021.години.

Током редовног рада РЦУО Пирот главне изворе буке представљају транспорт, руковање и сабијање комуналног отпада. Током будућег рада објекта за сепарацију отпада који је тренутно у изградњи, главни извори буке биће од пресе и транспортера.

Најближи стамбени објекти налазе се на удаљености од преко 1,5 km од подручја Пројекта, тако да се не очекују значајни утицаји буке.

Биодиверзитет

На ширем подручју локације Пројекта преовладава шумска заједница турског (аустријског) храста и италијанског (мађарског) храста на висинама до 500 m, али је она углавном деградирана.

На локацији постоји и бројна фауна. Према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16), на комплексу депоније могуће је наћи неке од заштићених врста.

На основу прегледа документације Завода за заштиту природних споменика Републике Србије и Регистра заштићених природних добара, на предметној локацији нису утврђена ни природна добра од посебног значаја, нити ретке и угрожене биљне и животињске врсте.

Културна баштина

У ажурираној Студији о процени утицаја на животну средину нису дати услови надлежног Завода за заштиту споменика културе из локацијских услова које је издало надлежно Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и који су приложени уз ажурирану Студију о процени утицаја на животну средину; на локацији Пројекта нема регистрованих културних добара нити има индикација о њиховом ранијем постојању.

Квалитет земљишта

У Студији о процени утицаја на животну средину која је дата на увид садржана је анализа резултата узорка земљишта из четири мерне тачке према плану узорковања, а узорковање је извршено 22.08.2017.године. На све 4 тачке, садржај бакра, берилијума и ванадијума прекорачује граничне вредности прописане Уредбом о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС“, бр. 88/10). Ремедијационе вредности нису биле прекорачене ни за један од параметара.

Површинске и подземне воде

Реке у региону Пирота углавном су планинске, осим Нишаве, која је равничарска река са одређеним флукуацијама и сливном површином од 3.950 km². Настаје од река Јерма, која кроз Србију тече у дужини 45 km, и Гинске реке, чија је дужина у Србији 6 km. Притоке су јој Градашничка река, Бистрица и Темштица дужине 70,6 km (њене притоке

су Височица, Дојкиначка река, као и остале притоке и потоци). Просечан проток Нишаве кроз подручје општине Пирот је око 70 m³ у секунди, а креће се од 1,97 до 700 m³.

У постојећој Студији о процени утицаја на животну средину дат је физичко-хемијски и макробиолошки састав површинских вода узводно и низводно од локације депоније измерен 2017.године. Анализирани параметар површинских вода на основу којег су површинске воде сврстане у класу V према Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 50/12) је растворени кисеоник. Анализирани микробиолошки параметар површинских вода на основу којег су површинске воде сврстане у класу III је укупан број аеробних хетеротрофа.

Нема информација о квалитету подземних вода. Према информацијама доступним на основу Студије о процени утицаја на животну средину, план је да се инсталирају пијезометри.

Јавно здравље и безбедност

Цео комплекс Регионалног центра за управљање отпадом је ограђен, са контролом улазака и излазака и службом обезбеђења, што ће се наставити и током будућег рада. РЦУО Пирот послује према регулативи Републике Србије која се односи на безбедност и јавно здравље запослених, на основу закона у областима безбедности и јавног здравља на раду, стандарда у области безбедности саобраћаја. Ови стандарди биће имплементирани у оквиру овог Пројекта у фази израде пројектне документације, изградње и рада.

На основу расположивих информација, радници јавних комуналних предузећа који тренутно раде у припадајућим општинама углавном јесу опремљени личном заштитном опремом и осталом радном опремом. Међутим, нема доказа да су радницима обезбеђене заштитне маске како би се утицај емисија у ваздух и прашине на здравље запослених смањило на минимум.

Социјална питања

Једина група која би могла бити погођена Пројектом и то индиректно кроз затварање локалних сметлишта, су неформални скупљачи отпада. Постојеће информације добијене од ЈКП за сада не омогућују да се процени број неформалних скупљача отпада. Да би се утврдио број неформалних скупљача отпада, потребно је да се спроведе процена затченог/почетног стања социјалних питања. Ова процена ће бити спроведена пре затварања званичних локалних несанитарних депонија/сметлишта. У случају Пирота постоје 4 (Пирот, Бабушница, Димитровград и Бела Паланка) званичне несанитарне депоније које ће бити затворене и које ће бити предмет процене. Уколико прикупљени подаци покажу да ће затварање постојећих сметлишта утицати на егзистенцију неформалних скупљача отпада, у наредној фази биће спроведен план откупа земљишта и расељавања за унапређење егзистенције неформалних скупљача отпада.

Све активности у оквиру овог пројекта биће у складу са Политиком заштите животне средине и социјалном политиком ЕБРД-а (2019.), како је дефинисано кроз примењиве услове реализације (УР).

4 ПОСТУПАК ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

4.1 Сprovedени поступак процене утицаја на животну средину и јавне консултације

Ажурирана Студија о процени утицаја на животну средину (eng. Environmental Impact Assessment, EIA) за РЦУО Пирот израђена је јануара 2018.године по поступку који прописује Закон о процени утицаја на животну средину Републике Србије, а обухватила је планирану изградњу објекта за секундарну сепарацију и одлагање осталог неопасног отпада. Студија представља свеобухватан документ који пружа битне информације о почетном стању, очекиваним ризицима и потенцијалним утицајима на животну средину. Сем тога, у студији се дефинишу и бројне мере које треба спровести како би се спречили, минимизирали или ублажили могући утицаји током изградње, рада и затварања. Претходна студија о процени утицаја на животну средину урађена је 2006.године.

Сем тога, за потребе изградње система за сакупљање и третман депонијског гаса чија се изградња планира у оквиру овог Пројекта није рађена Студија о процени утицаја на животну средину (ни процена утицаја, ни студија стања животне средине). С обзиром на то да је законска обавеза да се за ову локацију поднесе Захтев за интегрисану дозволу (ИРРС) (Интегрисано спречавање и контрола загађења), највероватније ће бити потребно да се изврши ажурирање Студије о процени утицаја на животну средину како би се обухватили сви планирани објекти.

4.2 Просторно планирање

Целокупно земљиште за депонију је већ откупљено и припада РЦУО Пирот. Целокупно земљиште налази се у пространој зони заштитног шумског и ливадског појаса ограничене економске вредности, просторно је одвојен од зона насељених места и осталих зона са некомплементарним функцијама, не може се видети са приступног пута, нити у близини постоје стамбени и други објекти.

5 САЖЕТИ ПРИКАЗ ПОТЕНЦИЈАЛНО ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

Очекује се да укупни дугорочни утицаји Пројекта буду позитивни. Утицаји изградње појединачних објеката у оквиру Пројекта биће привремени и тицаће се само локације Пројекта, и не очекује се да имају значајан утицај на животну средину и заједницу уколико се одговарајуће мере за ублажавање на време дефинишу и имплементирају. Иако ће утицаји током рада РЦУО бити стални, не очекује се да ће бити значајни уколико се мере заштите и ублажавања утицаја на животну средину и социјална питања спроводе у складу са локалном регулативом и пројектном документацијом.

Главни идентификовани утицаји и њихове карактеристике представљени су у овом поглављу. Детаљнији утицаји представљени су у Извештају о процени утицаја на животну средину и социјална питања (енг. Environmental and Social Appraisal Report, ESAR).

5.1 Утицаји током фазе изградње

Обим/величина већине утицаја током изградње је мали због чињенице да ће се активности обављати на ограниченом подручју. Само активности које ће се спроводити ван подручја Пројекта, или тамо где утицаји могу да се протежу ван локације, карактеришу се као средњег обима.

Значај утицаја утврђује се на основу тога који део животне средине и заједнице ће бити погођен, односно могућим нивоом утицаја. Процењује се да ће већина утицаја ће бити малог до средњег значаја. Већина утицаја током фазе изградње ограничена је на локацију изградње на којој нема стамбеног простора. Следећи утицаји процењују се као потенцијално значајни утицаји:

- Утицај на површинске и подземне воде као последица евентуалног изливања или неадекватног коришћења хемикалија током фазе изградње или рада, иако малог обима, потенцијално би могао имати велики значај због потенцијала опасних материја да загаде површинске и подземне воде чак и у случају малих изливања;
- Управљање безбедношћу саобраћаја, услед чињенице да ће се активности током изградње и регуларних активности одлагања отпада на депонији одвијати паралелно;
- Здравствени и безбедносни аспекти операција носе веће ризике, где исходи могу бити лаке и теже повреде или смртни случајеви (у смислу безбедности и здравља и на раду и у заједници);
- Утицај на општу безбедност на депонији и РЦУО због потенцијалне нестабилности терена током извођења радова. Могући утицај нестабилности терена (клизишта) такође може бити неповратан.

Већина утицаја је окарактерисана као **реверзибилна**, због саме природе утицаја, осим следећих:

- Стварање отпада је неповратно, али поновна употреба отпада је опција која ће се процењивати када се врши компостирање отпада;

- Изливање загађујућих и опасних материја и хемикалија у подземне и површинске воде. То су, међутим, мале количине и не очекују се значајни утицаји на површинске или подземне воде;
- Грађевински радови на подручју РЦУО Пирот могли би имати неповратан утицај на биодиверзитет, посебно ако се њима не управља на одговарајући начин;
- Здравствени и безбедносни аспекти операција носе веће ризике, где исходи могу бити лаке и теже повреде или смртни случајеви;
- Утицаји на безбедност саобраћаја (на исти начин као и други утицаји на безбедност) могу бити неповратни ако дође до озбиљне повреде или несреће са смртним исходом. Обим саобраћаја ће се посебно повећати током фазе изградње сваког потпројекта, која ће се одвијати упоредо са постојећим радом РЦУО, а можда и међусобно паралелно. Извођач треба да изради и имплементира План управљања саобраћајем током изградње (енг. Construction Transport Management Plan, СТМР) како би минимизирао ризик за учеснике у саобраћају, као и локалне заједнице. Сви возачи треба да буду обучени, и да се примењују строга ограничења брзине. План приправности-спремности за деловање у ванредним ситуацијама (енг. Emergency Preparedness and Response Plans, ЕРРР) за Пројекат биће на снази пре почетка изградње. Овај план би требало да садржи мере и поступке за управљање свим ванредним ситуацијама у вези са саобраћајем и транспортом отпада.

Обим утицаја је углавном локализован на подручју градилишта.

Генерално посматрано, **трајање** ових утицаја ограничено је на фазу изградње и на непосредно подручје Пројекта.

5.2 Утицаји током рада и одржавања постројења

Обим/величина већине утицаја током рада/експлоатације и одржавања ће бити мала или средња, и то на ограниченом подручју, углавном унутар РЦУО. Изузетак је управљање безбедношћу саобраћаја током рада где се процењује да ће утицај бити средње величине, јер се излази из непосредног подручја РЦУО. Сакупљање и транспорт отпада који настаје у региону утицаја на безбедност саобраћаја на локалним и регионалним путевима.

Значај утицаја утврђује се на основу тога који део животне средине и заједнице ће бити погођен, односно, могућим обимом утицаја.

Због ограниченог обима Пројекта, већина утицаја ће бити малог до средњег значаја. Већина негативних утицаја у току рада ограничена је на саму локацију рада, с обзиром на то да је подручје Пројекта удаљено од оближњих насеља, и то 4,5 km од центра Пирота, и преко 1,5 km од најближих стамбених објеката. Дакле, у непосредној близини нема осетљивих рецептора (школа, вртића, болница, домова културе и забаве, и др.).

Следећи утицаји процењују се као утицаји **средњег значаја**:

- Загађење површинских и подземних вода услед случајног изливања опасних материја/горива/хемикалија. Иако ове врсте удеса могу имати значајан утицај,

све су то мале количине и не очекују се значајни утицаји на површинске или подземне воде;

- Управљање отпадом током рада РЦУО, посебно мешаним комуналним отпадом (утврђивање присуства опасног отпада), опасним отпадом, муљем из процеса третмана отпадних вода и отпадом из сепаратора масти и уља.

Велики значај придаје се следећим утицајима:

- Побољшан приступ заједницама на које се односи пројекат безбедног одлагања комуналног отпада;
- Укупни позитивни утицаји на животну средину као резултат спровођења Пројекта;
- Потенцијални утицај БЗР инцидената током рада и одржавања постројења може се проценити као висок, у зависности од тежине повреде. Међутим, примена захтева националног законодавства о безбедности и здрављу на раду, као и међународних и добрих индустријских стандарда заштите на раду, требало би да ограниче могуће утицаје на здравље и безбедност на раду;
- Могући утицај на управљање безбедношћу саобраћаја на локалним путевима током рада РЦУО оцењује се као утицај са високим значајем, због обима очекиваног саобраћаја за транспорт отпада и осетљивости прималаца (сви чланови заједнице се сматрају осетљивим). Очекује се да ће се ови утицаји контролисати кроз адекватно управљање саобраћајем, едукацију возача камиона за отпад и заједница на које се пројекат односи;
- Утицај на општу безбедност на депонији и РЦУО услед потенцијалне нестабилности терена и отпада. Ови утицаји су неповратни и имају велики значај и од изузетне је важности да се на основу потврђених параметара стабилности у пројектну документацију за овај Пројекат унесу одговарајуће сигурносне одредбе.

Када је у питању **реверзибилност** утицаја, бројни могући утицаји сматрају се неповратнима:

- Стварање отпада је неповратно, али се може ограничити уколико се отпад поново користи;
- Загађење изазвано изливањем загађујућих материја и опасних материја у подземне и површинске воде. Иако по природи случајно и са малим обимом, акцидентно изливање горива или хемикалија ускладиштених у радионицама (уколико ће се одржавање возила обављати на лицу места) или на ППОВ или услед квара, може имати неповратан утицај на животну средину. Као што је већ поменуто, све су то мале количине и не очекују се значајни утицаји на површинске или подземне воде;
- Неадекватно управљање санитарном канализацијом, испирање процедурних вода са одржавања постројења РЦУО и зауљене атмосферске воде могу довести до неповратних утицаја;
- Слично напред наведеном, могући утицаји недостатка контроле депонијског гаса, односно неадекватно управљање постројењем за сакупљање и третман депонијског гаса, као и контроле и третмана издвојеног депонијског из санитарних касета, оцењују се као неповратни;
- Иако аспекти здравља и безбедности на раду представљају мање ризике у поређењу са онима који су идентификовани током изградње, инциденти везани за здравље и безбедност на раду имају потенцијал да буду неповратни (са

фаталним исходом или инвалидитетом), уколико се са ризицима по здравље и безбедност на раду не управља на одговарајући начин.

Обим утицаја је углавном локализован на месту рада, осим када је у питању управљање безбедношћу саобраћаја на локалним путевима, а везано за сакупљање и транспорт отпада до РЦУО. Оператер треба да развије и спроводи План управљања саобраћајем током експлоатације (енг. Operation Traffic Management Plan, OTMP) као део Плана управљања животном средином и социјалним питањима током рада, како би минимизирао ризик за учеснике у саобраћају и локалну заједницу. Сви возачи треба да буду обучени, а примењиваће се и строга ограничења брзине. План приправности-спремности за деловање у ванредним ситуацијама (енг. Emergency Preparedness and Response Plans, EPRP) за Пројекат биће на снази пре почетка рада постројења. Овај план садржаће мере и поступке за управљање свим ванредним ситуацијама у вези са саобраћајем и транспортом отпада. Постојећи План деловања у ванредним ситуацијама (енг. Emergency and Response Plan, ERP), уколико овакав документ постоји за РЦУО Пирот, треба разрадити и ажурирати у складу са националном регулативом.

Такође, позитивни утицаји на погођене заједнице крећу се од локалних до регионалних, а побољшавају приступ услугама које се односе на безбедно управљање комуналним чврстим отпадом.

Генерално посматрано, **трајање** ових утицаја је углавном повезано са животним веком Пројекта. У овом тренутку нема информација колико ће ова фаза трајати. Трајање неких утицаја је процењено као ограничено/случајно услед природе тих утицаја, док је утицај у погледу промене намене земљишта, просторног уређења и биодиверзитета оцењен као трајни.

5.3 Утицаји током затварања и стављања ван погона

Врста и степен утицаја по затварању и стављању ван погона у оквиру Пројекта умногоме ће зависити од будуће намене ове локације. Нема расположивих информација о будућим плановима за ово подручје нити измени просторног планског документа за локацију Пројекта.

Позитивни утицаји које ће Пројекат имати у фази рада варираће и на њих ће утицати стратешке планске одлуке органа који се баве будућим развојем, у зависности од измена законске регулативе, промена у броју становника у региону, и у складу са имплементацијом савремених достигнућа у области управљања отпадом, итд.

Очекује се да ће приликом затварања и стављања ван погона да настане значајна количина опасног и неопасног отпада, да ће постојати и потреба за адекватним сакупљањем, третманом, сепарацијом и одлагањем овог отпада. У овом тренутку не постоје основе за дискусију о пракси управљања отпадом након неколико деценија животног века Пројекта.

Постоје значајни ризици у вези са праксама које се тичу безбедности и здравља на раду, а активности приликом рушења објеката по природи носе са собом и веће ризике од повреда и несрећа са смртним исходом. Утицај на запосленост биће мали, јер постоји

мањак радне снаге у јавним комуналним предузећима, а сви запослени у РЦУО могли би бити пребачени на нову локацију.

Сем тога, потенцијално значајни утицаји током затварања и стављања ван погона зависиће од успешног управљања процедурним водама и депонијским гасом током трајања животног века Пројекта, као и управљања генерисаним количинама резидуалног гаса. Пре него што се почне са затварањем и стављањем ван погона, треба спровести процену утицаја на животну средину и социјална питања како би у пројектној фази затварања и стављања ван погона биле доступне информације о могућим утицајима на животну који су релевантни за ову фазу Пројекта.

Осим горе описаних утицаја, остали утицаји релевантни за фазу затварања и стављања ван погона сматрају се малим по величини и значају, ограниченог су трајања, на ограниченом подручју, уз занемарљиву изложеност заједнице истима.

5.4 Резидуални утицаји

За скоро све активности на изградњи, рушењу и транспорту, циљ је да се применом ефикасних мера ублажавања спрече значајне последице на рецепторе. Искуство са других сличних пројеката показује да је то обично могуће, тако да резидуални утицаји обично "неће бити значајни".

Резидуални утицаји, као што су настајање чврстог отпада и отпадних вода током грађевинских активности сматрају се незначајним (односно, привременим и краткорочним). Може доћи до привременог повећања броја људи на локацији Пројекта, које може захтевати додатне просторе за транспорт, исхрану и безбедност. Сличан резидуални утицај може се десити и током фазе стављања објеката ван погона. Током фазе рада, резидуални утицаји биће следећи: процедурне воде, депонијски гас и непријатни мириси. Позитиван резидуални утицај Пројекта биће повећана свест заинтересованих страна и учесника о унапређеном управљању отпадом и одрживим развојем истог.

5.5 Користи Пројекта

Очекује се да унапређење управљања отпадом у РЦУО да следеће резултате:

- Смањење количине одложеног отпада тако што ће се унапредити примарна сепарација, секундарна сепарација и третман, као и третман биоразградивог отпада;
- Проширење капацитета за одлагање отпада и животног века депоније;
- Контрола емисија у ваздух, смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште и смањење ризика по безбедност кроз уградњу система за сакупљање и третман депонијског гаса;
- Смањење и контрола штетних утицаја по животну средину затварањем, санацијом и рекултивацијом несанитарних деопонија/сметлишта у региону.

Позитивни утицаји Пројекта на социјална питања обухватају следеће:

- одрживији развој локалне заједнице због веће свести заинтересованих страна о унапређеном управљању отпадом;
- веће поверење у институције због бољег организационог учинка, укључујући и политику људских ресурса, непостојање дискриминације и примену БЗР стандардна на радном месту;
- бољу регионалну сарадњу на основу претходних искустава стечених кроз овај пројекат и пренос знања.

Све укупно, Пројекат треба да значајно унапреди управљање комунални чврстим отпадом у овом Региону, да смањи штетне утицаје на животну средину, унапреди безбедност и јавно здравље, безбедност на раду, као и социјалне утицаје.

6 РЕЗИМЕ ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА ЗА УБЛАЖАВАЊЕ И УПРАВЉАЊЕ УТИЦИЈАМА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

Ово поглавље описује изводљиве и економичне превентивне мере за избегавање, минимизирање, ублажавање или мере компензације утицаја на животну средину и социјална питања на прихватљив ниво, као и решавање других питања из ових области.

Утицаји процењени у овој фази развоја Пројекта подразумевају генерално мале ризике. Утицаје и мере за ублажавање истих требало би поново проценити након што се у складу са националном регулативом израде пројектна документација и студије о процени утицаја на животну средину које недостају.

6.1 Фаза изградње

Ова фаза Пројекта предвиђа изградњу нових објеката (Извођач). Очекује се да ову фазу реализују ЈКП РЦУО Пирот са Јединицом за имплементацију пројекта (ЈИП) (енг. Project Implementation Unit, PIU) уз подршку Министарства.

Обавезе ЈКП РЦУО Пирот/ЈИП:

- Успоставити етички принцип у процесима издавања дозвола, како би се избегао сукоб интереса;
- Набавке услуга од грађевинских фирми за извођење грађевинских радова, монтажу постројења и опреме спровести по стандардима и прописима о јавним набавкама у које су унети захтеви Зајмодаваца;
- Јавна набавка возила и опреме треба да буде у складу са критеријумима ЕУ за тзв. зелене јавне набавке за транспорт и треба да испуњава законске захтеве и међународне стандарде о емисијама у ваздух, буци, безбедности, итд.;¹
- У позиву за подношење предлога за Надзорни орган/Инжењера и Извођача радова, неопходно је укључити све захтеве заштите животне средине и социјалних питања (као што ће бити дефинисано у будућој студији о процени утицаја на животну средину и Акционом плану за заштиту животне и социјална питања);
- Успоставити мониторинг и надзор за спровођење мера безбедности и здравља на раду, у складу са важећим прописима о заштити на раду током изградње и експлоатације;
- Осигурати транспарентност у ангажовању грађевинских фирми. Клијент ће расписати тендер за изградњу на транспарентан начин и у складу са релевантним законима;
- Осигурати паралелну набавку возила и контејнера, изградњу ћелије 2, затварање ћелије 1, инсталацију објекта за компостирање и система за депонијски гас;
- Осигурати континуитет и безбедно одлагање насталог отпада у постојеће санитарне касете, у складу са важећим прописима о заштити животне средине;
- У најкраћем могућем року омогућити израду пројектне документације за изградњу објекта за компостирање, као и студије о процени утицаја на животну средину;

---

¹ Rodríguez Quintero R. et al., Revision of the EU Green Public Procurement Criteria for Transport, EUR 29635 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92- 79-99080-9, doi:10.2760/700836, JRC115414.

- Надгледати спровођење мера безбедности и сигурности заједнице током изградње;
- Информисати јавности о мерама заштите животне средине и безбедности на раду и резултатима праћења током грађевинских и припремних радова;
- Спровести/ажурирати истраживања биодиверзитета подручја како би се утврдило почетно стање биодиверзитета и пре почетка грађевинских активности дефинисао План управљања биодиверзитетом, уколико је исти потребан;
- Обезбедити ажурирање постојећег стања чинилаца животне средине (квалитет површинских и подземних вода) новијим подацима и утврдити „затечено нулто стање“ за квалитет земљишта, ваздуха и буке у животној средини (није дато у доступној документацији), површинских и подземних вода, пре почетка извођења грађевинских радова у РЦУО, у фази мобилизације;
- Определити буџет за горе наведене услуге.

ЖКП РЦУО Пирот/ЈИП ће бити одговорно и за следеће:

- Спровођење захтева за заштиту животне средине које дају Зајмодавци и друге институције. Такође, у току изградње и рада треба примењивати Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон, Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09) и друге локалне законе;
- Спровођење тзв. EHSS захтева у документацију за набавке, пројектном задатку за грађевинске и уговорне спецификације;
- Обезбеђење надзор праћења стања животне средине путем независних консултантских услуга;
- Припрему одговарајућих (тримесечних) извештаја о оствареном напретку на спровођењу захтева за заштиту животне средине, безбедности и здравља (и националних и међународних захтева, захтева Зајмодаваца и захтева добре међународне праксе).

Обавезе Извођача:

- Извођач ће бити одговоран за спровођење мера за смањење утицаја на животну средину, здравље и безбедност током припремних и грађевинских радова;
- Извођач треба да именује стручњаке за заштиту животне средине, безбедност и здравље на раду који ће бити одговорни за свакодневно спровођење и управљање одговорностима Извођача;
- Припрема Плана управљања животном средином и социјалним питањима током изградње (енг. Construction Environmental and Social Management Plan, CESMP) за дату локацију. Овај документ треба да дефинише детаљне мере ублажавања у складу са захтевима будућих студија о процени утицаја на животну средину (припремљених и одобрених у складу са поступком и захтевима националног законодавства), акционог плана тј. ESAP документа, уговора о изградњи, директива ЕУ, захтева Зајмодаваца и добре међународне праксе;
- CESMP треба да укључи најмање следеће потпланове и поступке: Организациона структура; Улоге и одговорности за управљање животном средином, здрављем и безбедношћу на раду и социјалним питањима (енг. Environmental, Occupational Health and Safety and Social, EHSS); План управљања радом; План управљања отпадом; План превенције загађења; План управљања саобраћајем; План управљања БЗР; План управљања безбедношћу и здрављем заједнице;

Поступак/план измене пројекта; План/поступак управљања ланцем снабдевања; План мониторинга; врсте извештаја и учесталост извештавања;

- Извођач треба да припреми План управљања безбедношћу и здрављем, као део CESMP документа или као самосталан документ;
- Извођач ће бити одговоран за израду планова приправности и реаговања у ванредним ситуацијама (Emergency Preparedness and Response Plan, EPRP) у складу са захтевима и ризицима идентификованим у студијама о процени утицаја на животну средину (израђеним и одобреним од стране надлежног органа у складу са поступком и захтевима националног законодавства), акционог плана тј. ESAP документа и другим релевантним законима пре почетка радова. План приправности и реаговања у ванредним ситуацијама треба доставити консултанту за надзор пројекта на одобрење;
- Извођач ће обављати све пројектне активности у складу са Планом управљања здрављем и безбедношћу, националним законодавством и захтевима Зајмодавца у погледу здравља и безбедности;
- Осигурати безбедно одлагање насталог отпада у складу са важећим прописима везаним за животну средину, укључујући и опасан отпад;
- На основу члана 109. Закона о културном наслеђу („Службени гласник РС”, бр. 71/94, 52/11 (др. закон), 99/11 (др. закон), обавеза Извођача и Пројекта је да, уколико наиђе на археолошко налазиште или археолошке објекте, одмах обустави радове и обавести надлежни Завод за заштиту националних споменика, као и да предузме мере да се налаз не оштети, не уништи и сачува на месту и локацији на коме је откривен;
- У складу са одредбама Закона о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18 (др. закон)), забрањено је испуштање непречишћених отпадних вода насталих на градилишту у животну средину и у крајње пријемнике – реципијенте;
- Извођач ће обезбедити да буџет за спровођење потребних мера ублажавања и активности праћења дефинисаних у документу CESMP буде укључен у трошкове Пројекта као посебна ставка.

6.2 Фаза рада и одржавања

Ова фаза Пројекта предвиђа рад/експлоатацију РЦУО и пратеће одржавање. Ову фазу спроводи ЈКП РЦУО Пирот као Оператер.

ЈКП РЦУО Пирот/Оператер треба да:

- Успостави систем управљања операцијама у складу са међународно признатим стандардима (ISO стандарди 14001 и 45001 и потребни документи, планови и поступци према овим стандардима). Сертификација није обавезна;
- Изради План управљања животном и социјалним питањима током рада (енг. Operation Environmental and Social Management Plan, OESMP), који ће укључивати све неопходне потпланове/процедуре за заштиту животне средине и здравља и безбедности пре почетка рада додатно изграђених објеката;
- OESMP треба да укључи као минимум следеће потпланове и процедуре План управљања отпадом; Праћење и управљање загађењем земљишта и подземних вода; Третман и мониторинг процедурних вода; План превенције загађења; План управљања биодиверзитетом; План управљања БЗР; План управљања саобраћајем; План управљања здрављем и безбедности заједнице; Захтеви за

особљем на пословима обезбеђења; Жалбени механизам; Објављивање информација и ангажовање заинтересованих страна; План мониторинга заштите животне средине и социјалних питања. Постојеће планове треба ажурирати;

- Осигура да руковоаци новом опремом и возилима прођу обуку за безбедан рад;
- Осигура да се јавна набавка за возила и опрему спроведе у складу са критеријума ЕУ за тзв. зелене јавне набавке у области транспорта;
- Осигура да сва тешка теретна возила (ТТВ)² која се користе за пружање услуга обавезно испуњавају захтева за минимум Еуро V класу;
- Као део Система управљања операцијама, Оператер треба да успостави Систем управљања безбедношћу који ће обезбедити припрему и спровођење плана приправности и реаговања у ванредним ситуацијама (енг. EPRP) у складу са захтевима датим у студијама о процени утицаја на животну средину (израђеним и одобреним од стране надлежног органа у складу са поступком и захтевима националног законодавства), ESAP документом и оквиру одговарајуће националне и законске регулативе ЕУ; уколико овај план постоји, постојећи документ треба ажурирати да одсликава рад нових објеката који ће бити изграђени као део овог Пројекта;
- Систем управљања безбедношћу операција и EPRP план ће обезбедити координацију и комуникацију између РЦУО и релевантних регионалних и националних власти у акцидентним ситуацијама;
- Ажурира сопствену организациону структуру како би се осигурали адекватни ресурси за рад нових објеката изграђених у оквиру Пројекта;
- Прегледа и ажурира Програм праћења РЦУО након што нова постројења постану оперативна, у складу са важећим националним законодавством, директивама ЕУ, захтевима Зајмодаваца и ESAP акционим планом;
- Оператер је дужан да управља отпадом у складу са одредбама националног и законодавства ЕУ, укључујући све захтеве и мере дефинисане у студијама о процени утицаја на животну средину (израђеним и одобреним од стране надлежног органа у складу са поступком и захтевима националног законодавства) и ESAP акционим планом;
- Определи буџет за горе наведене услуге;
- Осигура транспарентност у поступку запошљавања. Процес запошљавања треба водити на отворен начин и у складу са релевантним законима.

---

² Код ТТВ са максималном масом преко 3500 kg као што су камиони за отпад, обично се за стандарде мотора користи класификација ЕУРО I – VI, која је првобитно уведена Директивом 88/77/ЕЕС43, и ревидирана Директивом 2005/55/ЕС44. У Уредби 595/200945 утврђени су емисиони стандарди за ЕУРО VI. ЕУРО V представља тренутни законски стандард, а ЕУРО VI је на снази од 2013. Између ЕУРО V и VI је добровољни емисиони стандард за унапређена еколошка возила (енглески: enhanced environmentally friendly vehicle, скраћено: EEV). Да ли ТТВ испуњава ЕУРО VI стандард мери се на основу mg по kWh који даје мотор, и стога су једино ови резултати валидни за мерење да ли ТТВ испуњавају овај стандард, односно за поређење различитих возила. Из тог разлога, овај критеријум треба да утврди технологије које су у стању да дају боље резултате од ЕУРО VI, нпр. погон на природни гас, хибридна плаг-ин возила, возила на електрични и водонични погон.

6.3 Фаза затварања и стављања ван погона

Ова фаза пројекта предвиђа евентуално рушење објеката и стављање опреме ван употребе/погона.

Обавезе ЈКП РЦУО Пирот/Оператера / ЈСЛ:

- Спровести набавку за израду пројектне документације за затварање и стављање постојеће несанитарне депоније ван погона;
- Спровести набавку за израду пројектне документације за затварање свих званичних несанитарних депонија које се неће користити након почетка рада. Пројектна документација треба да обухвати и резултате везане за животну средину и социјална питања и техничку процену коју треба спровести за потребе добијања информација за израду пројектне документације;
- Спровести набавку за израду пројектне документације за затварање и стављање ван погона за постојећи објекат. Потребно је спровести процену стања животне и социјалних питања и техничку процену за потребе добијања информација за израду пројектне документације;
- У случају премештања на нову локацију, израдити план запошљавања којим ће се постојећи запослени благовремено обавестити о новим приликама за запослење;
- Спровести набавку за ангажовање лиценцираних оператера за рушење;
- Обезбедити и пратити спровођење захтева који се односе на заштиту животне средине, БЗР, безбедност заједнице током затварања и стављање ван погона;
- Успоставити механизам за контролу спровођења регулативе која се односи на безбедност и здравље;
- У случају трајног прекида рада, Оператер је у обавези да безбедно и ефикасно уклони уграђену опрему и уређаје са локације, као и сав преостали депонован материјал. Било који отпад треба да буде уклоњен у складу са захтевима националног законодавства и законодавства ЕУ;
- Определити буџет за горе наведене услуге.

Извођач радова на рушењу објеката / остали извођачи:

- Све одредбе које су релевантне за Извођача у фази изградње важе и за будућег извођача радова на рушењу објеката или све остале извођаче који буду именовани да изводе грађевинске радове за рад РЦУО или затварање несанитарних депонија.

6.4 Резидуални утицаји по животну средину и социјална питања

Утицаји по животну средину и социјална питања очекују се током изградње, рада и затварања локације. Резидуални утицаји споменути у поглављу 5.4. за ЈКП РЦУО Пирот/ЈИП/Министарство биће видљиви кроз мониторинг заштите животне средине, примљене притужбе, и мониторинг рада извођача/оператера. Наведене мере су генеричког карактера, и биће спровођене ад хок, највероватније.

ЖКП РЦУО Пирот/ЖИП/Министарства/Општина треба да:

- Обезбеди инспекцију за заштиту животне средине, БЗР послова и комуналну инспекцију, уколико и када буде потребно;
- Прати спровођење корективних радњи, уколико су и када су исте наложене;
- Редовно спроводи план ангажовања заинтересованих страна (енг. Stakeholder Engagement Plan, SEP) и тиме подиже свест локалног становништва о унапређеној заштити животне средине;
- Обавештава јавност о спровођењу корективних мера, у случају притужби.

Позитиван резидуални утицај пројекта биће већа свест заинтересованих страна у унапређеном управљању отпадом и његовом одрживом развоју.

7 МОНИТОРИНГ И НАДЗОР

У овом поглављу описано је како треба пратити и у пракси управљати потенцијалним утицајима и проблемима у вези са заштитом животне средине и социјалним питањима, као и како ће Зајмодавци и органи власти надгледати Пројекат.

Информације о обезбеђивању Јединице за имплементацију Пројекта (ЈИП) нису дате. Услед (ограничених) расположивих капацитета у ЈКП РЦУО Пирот и Министарству, саветује се да Министарство успостави ЈИП која ће управљати и пратити реализацију Пројекта. ЈИП треба да чине искусни стручњаци из области управљања отпадом, заштите животне средине, безбедности и здравља, као и правни стручњаци, а они треба да обезбеде да се Пројекат реализује у складу са пројектном документацијом, националним и законодавством ЕУ, као и добром међународном праксом и осталим релевантним стандардима индустрије.

Према добијеним информација, очекује се да за надзор грађевинских активности склопи уговор са консултантом за надзор.

7.1 Фаза изградње

ЈКП РЦУО Пирот/ЈИП/Министарство треба да:

- Обезбеди вођење евиденције о мониторингу и надзору послова заштите животне средине и БЗР од стране оператера;
- Договори са Извођачем и Инжењером за надзор (на основу уговора о пружању услуга) учесталост и садржај извештаја о питањима заштите животне средине и социјалним питањима;
- Извештава Зајмодавце у складу са захтевима Зајмодаваца минимум једном годишње, уколико није другачије договорено;
- Обезбедити учешће искусних стручњака из области управљања отпадом, животне средине и безбедности и здравља приликом мониторинга и надзора изградње и активности;
- Додели кадрове за напред наведене услуге.

Обавезе Зајмодаваца:

- Израдити свеобухватну контролну листу за евалуацију, у складу са параметрима за поређење које ће предложити Пројекат, а одобрити Зајмодавци;
- Израдити План извештавања за ЈКП РЦУО Пирот/ЈИП/Министарство на основу предложених параметара за поређење;
- Обезбедити учешће искусних стручњака из области управљања отпадом, заштите животне средине и безбедности и здравља на раду приликом мониторинга и надзора рада постројења;
- Заједно са стручњаком за праћење Пројекта, обезбеди да Пројекат испуњава све захтеве.

7.2 Фаза рада и одржавања

Током кредитног периода, ЈКП РЦУО Пирот/ЈИП/Министарство извештаје треба да достављају у складу са захтевима из годишњег извештаја о животној средини. ЈКП РЦУО Пирот/ЈИП/Министарство треба да доделе одговарајуће ресурсе за потребе извештавања.

Зајмодавци могу захтевати и извештавање у краћим временским периодима (полугодишње или квартално), у зависности од временске динамике одобрених параметрима за поређење.

Током фазе рада/експлоатације, Зајмодавци могу да затраже независно праћење спровођења захтева везаних за животну средину и социјална питања.

7.3 Фаза затварања и стављање ван погона

Иако се затварање и стављање РЦУО ван погона очекују након завршетка уговора о зајму, Оператер треба да обезбеди да се током фазе Пројекта која подразумева затварање и стављање ван употребе све релевантне одредбе које се односе на заштиту животне средине и социјална питања спроводе у складу са националном регулативом и регулативом ЕУ, добром међународном праксом и осталим релевантним стандардима индустрије.

8 КОМУНИКАЦИЈЕ

У току изградње и рада, било ко може да поднесе жалбу јавном комуналном предузећу Пирот. Све жалбе треба да буду на папирним обрасцима (Анекс I у документу ESAR), које може да попуни било која особа или организација погођена Пројектом и да је доставе у ЈКП Пирот. ЈКП Пирот ће размотрити све службено примљене жалбе и у року од 15 дана обавестити подносиоца о предузетим радњама. У потврди пријема ће бити наведена особа за контакт, број предмета и предвиђени циљни датум за решавање.

У случају када притужба није повезана са активностима ЈКП, подносилац ће добити образложење у писаној форми, а притужба се неће даље процесуирати.

У свим другим случајевима ЈКП ће испитати да ли је све рађено према предвиђеном стандарду и, уколико јесте, идентификоваће мере које се могу предузети да би се спречило даље понављање. По добијању решења, уколико подносилац жалбе сматра да је жалба решена на задовољавајући начин, ЈКП би могло да затражи да се са ЈКП потпише Изјава о задовољавајућем исходу.

Жалбени механизам ће бити објављен током процеса јавних консултација и одржаваће се током припрема, изградње и рада. Жалбе ће пратити директор ЈКП Пирот, Небојша Иванов.

ЈКП Пирот може контактирати подносиоца жалбе у каснијој фази како би се осигурало да активности предузећа и даље не представљају проблеме.

Жалба се може поднети на неколико начина:

- Слањем попуњеног обрасца (видети прилог) за притужбе на адресу на полеђини обрасца;
- Контактирањем директора ЈКП, Небојше Иванова;
- Слањем електронске поште на наведену адресу: deponijapirot@gmail.com;
- Позивањем директно ЈКП Пирот, на поверљиву телефонску линију +381 63 459 596;
- Такође, могуће је оставити попуњен образац за притужбе у поштанском сандучету ЈКП-а.

Као што је горе описано, процес жалбе има неколико корака:

1. Пријем жалбе;
2. Потврда жалбе;
3. Истрага узрока жалбе;
4. Решавање жалбе;
5. Праћење, уколико је потребно.

Након одобрења плана ангажовања заинтересованих страна, исти ће бити јавно објављен.

Консултант:

ENVICO д.о.о Београд
Вардарска 19/IV
11000 Београд, Србија
Тел: +381 11 64 17 257

Клијент:

ЕБРД и АДФ